

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/43/2023
Identifikačné číslo spisu:	8122201371
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8122201371.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne E. G., narodenej Y. zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, Svidník, Sovietskych hrdinov 163/66, proti žalovanej obchodnej spoločnosti 365. bank, a. s., Bratislava, Dvořákovo nábrežie 4, IČO: 31340890, zastúpenej advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36853186, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, vydanie bezdôvodného obohatenia 277,24 eura s prísl. a o určenie NZP, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16Csp/19/2022, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. októbra 2022 sp. zn. 22CoCsp/32/2022, 22CoCsp/40/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 17. októbra 2022 sp. zn. 22CoCsp/32/2022, 22CoCsp/40/2022 a rozsudok Okresného súdu Prešov z 12. mája 2022, č. k. 16Csp/19/2022-181 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Prešov z 27. mája 2022 č. k. 16Csp/19/2022-188 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súde Prešov na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. mája 2022, č. k. 16Csp/19/2022-181 v spojení s opravným uznesením z 27. mája 2022 č. k. 16Csp/19/2022-188 určil, že úver zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička č. XXXXXXXXXXXX, z 09. 03. 2016, je bezúročný a bez poplatkov (výrok I.), zaviazal žalovanú vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 277,24 eura, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 277,24 eura, od 20. 2. 2022 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II.), určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 09. 03. 2016, uvedená v časti 3. Poplatky súvisiace s poskytnutým úverom, bod 3.1., v znení: „S poskytnutým úverom Dobrá pôžička súvisia nasledujúce poplatky: 1. upomienka po omeškaní splátky: 10,00 eur, 2. upomienka po omeškaní splátky: 25,00 eur“, je neprijateľnou zmluvou podmienkou (výrok III.), určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 09. 03. 2016, uvedená v časti 6. Záverečné ustanovenia, bod 6.4., v znení: „Právne vzťahy neupravené ZoÚ sa riadia OP, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť ZoÚ a právnym poriadkom Slovenskej republiky. Dlžník/Spoludlžník sa pred uzatvorením ZoÚ oboznámil s podmienkami Úveru uvedenými vo Formulári

pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere a OP, ktorý dostal pred podpisom ZoÚ a svojím podpisom potvrdzuje, že bol s príslušnými dokumentmi oboznámený a súhlasí s nimi.“, je neprijateľnou zmluvou podmienkou (výrok IV.) a rozhodol, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok V.).

1.1. Súd v odôvodnení svojho rozsudku ustálil tento skutkový stav: Dňa 9. marca 2016 bola uzavretá zmluva o úvere medzi právnym predchodcom žalovanej a žalobkyňou. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 3.000 eur, pričom v zmluve bola uvedená úroková sadzba 17,90 %, ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) vo výške 19,50 %, priemerná RPMN vo výške 10,78 %, počet splátok 96, pričom výška mesačnej splátky bola určená na 59,06 eura, konečná splatnosť 10. marca 2024. Žalobkyňa z tejto zmluvy uhradila žalovanej celkovo sumu 3.277,24 eura, čo medzi stranami nebolo sporné. Z prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS z 8. septembra 2021 vyplýva, že sa na združenie obrátila žalobkyňa ako spotrebiteľ a 23. júla 2021 bola informovaná o zmluvných podmienkach týkajúcich sa jej zmluvy so žalovanou, teda že ide pravdepodobne o zmluvu bezúročnú a bez poplatkov.

1.2. Súd prvej inštalácie uviedol, že v danom prípade ide o spotrebiteľský právny vzťah a v spotrebiteľskej úverovej zmluve chýba údaj o výpočte RPMN, keďže nie je uvedené, aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštalácie tiež považoval skúmanie bonity u žalobkyne ako formulárové, ba priam ľahkovážne a takéto skúmanie bonity dodávateľom u spotrebiteľa vyhodnotil za v rozpore s dobrými mravmi, a preto žalobe aj kvôli nedostatočnému skúmaniu bonity, ako dôvodnej vyhovel. Žalobkyňa mala žalovanej zaplatiť len sumu 3.000 eur, ktorú reálne ako úver vyčerpala, a keďže jej zaplatila až 3.277,24 eura, bolo dôvodné zaviazť žalovanú k zaplateniu sumy 277,24 eura predstavujúcu jej bezdôvodné obohatenie. Z prisúdenej istiny súd prvej inštalácie priznal aj úroky z omeškania s poukazom na § 517 ods. 1, 2 OZ.

1.3. Čo sa týka neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej vo výroku III. tohto rozsudku, súd prvej inštalácie skonštatoval, že dodávateľom svojvoľné určenie sankčnej sumy vopred absolútne eliminuje možnosť spotrebiteľa sa účinne brániť voči takto jednostranne stanoveným výdavkom, čo je jednoznačne neprijateľné.

1.4. Druhú zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku IV. tohto rozsudku s ohľadom na vyššie uvedené súd vyhlásil za neprijateľnú preto, že dochádza k neprípustnému preneseniu dôkazného bremena z dodávateľa na spotrebiteľa, všetko vo svetle tej skutočnosti, že ide o spor s ochranou tzv. slabšej strany, ako to predpokladá druhá hlava prvý diel Civilného sporového poriadku. Napokon je nutné tiež uviesť, že obe neprijateľné zmluvné podmienky už boli rozhodnutiami všeobecných súdov vyhlásené za neprijateľné.

1.5. K námietke premlčania súd prvej inštalácie poukázal, že vo vzťahu k subjektívnej lehote žalobkyňa uviedla a prehlásením doložila, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedela v júli 2021, teda dvojročná subjektívna premlčacia lehota jej uplynie až v júli 2023 (žaloba bola na súd prvej inštalácie doručená 3. februára 2022), a pre absenciu akéhokoľvek dôkazu opaku tak súd nemohol považovať námietku premlčania z hľadiska subjektívnej premlčacej lehoty za dôvodnú. Takisto desaťročná objektívna premlčacia lehota uplynie až v r. 2026. Právny názor o desaťročnej premlčacej lehote bol vyslovený už vo viacerých súdnych rozhodnutiach v typovo obdobných sporoch v rozhodnutiach odvolacích súdov. Súd prvej inštalácie tak námietku premlčania vznesenú žalovanou vyhodnotil ako nedôvodnú. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti a právne ustanovenia súd prvej inštalácie rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“), na odvolanie žalovanej, rozsudkom zo 17. októbra 2022 sp. zn. 22CoCsp/32/2022, 22CoCspr/40/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštalácie a žalobkyni priznal náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2.1. K odvolacej námietke žalovanej, že súd prvej inštalácie nenariadil pojednávanie, odvolací súd uviedol, že posúdil predmetnú vec zhodne s prvoinštančným súdom a dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky, aby v predmetnom spotrebiteľskom spore nebolo nevyhnutné na prejednanie sporu nariadiť pojednávanie. Žalovaná síce využila možnosť vyjadriť sa k žalobe, avšak výslovne nepoprela žiadne skutkové tvrdenia žalobkyne podľa § 151 ods. 1 CSP. Jej námietky smerovali

k právnomu posúdeniu veci, k existencii obligatórnych náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Na základe uvedeného uzavrel, že skutkové tvrdenia strán neboli sporné. Zároveň bola splnená i ďalšia podmienka, že išlo o otázky jednoduchého právneho posúdenia veci, keďže išlo o plnenie z bežnej spotrebiteľskej zmluvy, včítane obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a posúdenia skúmania bonity žalobkyne pri uzavieraní úverovej zmluvy. To, že hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje zákonný limit 1.000 eur, keďže istina v danom prípade predstavuje sumu 277,24 eura, je úplne nesporné.

2.2. Odvolací súd v ďalšom sa stotožnil so záverom, že žalovaná nepostupovala s odbornou starostlivosťou pri skúmaní bonity žalobkyne, tak ako jej to ukladá zákon. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná pred súdom prvej inštancie tvrdila, že skúmala bonitu žalobkyne avšak odvolací súd skonštatoval, že žalovaná neuniesla dôkazné bremeno pokiaľ ide o skúmanie pravidelných výdavkov žalobkyne pred uzavretím uvedenej úverovej zmluvy. Žalovaná síce zhromaždila o žalobkyni isté množstvo informácií, tieto však dostatočne nevyhodnotila. Žalovaná si na základe získaných informácií nemohla vytvoriť dostatočný obraz o platobnej schopnosti žalobkyne, nakoľko vôbec nepoznala celkovú výšku jej výdavkov. Za daného stavu aj odvolací súd konštatuje, že záver súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru je správny.

2.3. Odvolací súd tiež prisvedčil záveru súdu prvej inštancie v predmetnej veci, že začiatok plynutia subjektívnej premľacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia je moment, kedy získala žalobkyňa potrebné informácie od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (júl 2021). Žaloba bola podaná 3. februára 2022, teda v subjektívnej premľacej dobe. S poukazom aj na tieto skutočnosti potom neobstojí ani odvolacia námietka žalovanej v súvislosti s navrhovaným výsluchom žalobkyne, ktorý dôkaz súd prvej inštancie nevykonával. Je to práve súd, ktorý rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 OZ). Výkonanie navrhnutého dôkazu zo strany žalovanej by neprispelo k inému objasneniu veci, ako ku ktorému dospel súd prvej inštancie. Navyše argumenty v odvolaní sú len nepodloženou hypotézou žalovanej. Odvolací súd sa stotožnil aj s odôvodnením súdu prvej inštancie, že 10-ročná premľacia doba nemohla uplynúť odo dňa, kedy sa žalovaná voči žalobkyni bezdôvodne obohatila, (t. j. od okamihu, kedy prijala od žalobkyne plnenie prevyšujúce sumu skutočne čerpaného úveru).

2.4. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v článku 3. zmluvy, ktorá obsahovala dojednanie o poplatkoch za 1. upomienku pri omeškaní splátky 10,00 eur a za 2. upomienku pri omeškaní splátky 25,00 eur aj pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú v bode 6.4. zmluvy, obdobná zmluvná podmienka už bola vyhlásená za neprijateľnú vo vzťahu k dodávateľovi, a to Slovenskej sporiteľni a. s. rozsudkom Okresného súdu Kežmarok pod sp. zn. 9C/2/2014 zo 16. septembra 2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 27. apríla 2017 pod sp. zn. 2Co/41/2016, ako aj rozsudkom Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 29Csp/82/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove 7Co/81/2019.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, jeho prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP. Navrhla zrušiť dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zároveň si uplatnila náhradu trov dovolacieho konania.

3.1. Žalovaná svoje dovolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie porušil právo žalovanej na spravodlivý proces, keď žalobe vyhovel bez náležitého prejednávania veci a nariadenia pojednávania, keď vo vyjadrení k žalobe zo 7. marca 2022 a v duplike z 11. apríla 2022 výslovne rozporovala všeobecné a účelové tvrdenia žalobkyne, vrátane uplatneného nároku, čo do právneho dôvodu a výšky, a navrhla v konaní vypočítať žalobkyňu, a to najmä k okolnostiam priebehu kontraktčného procesu a konaniu žalobkyne pred iniciovaním tohto súdneho konania. Podľa žalovanej v danom prípade bola dodržaná iba jedna z troch zákonných podmienok vyžadovaných v zmysle § 297 písm. b) CSP, a to tzv. bagateľný cenový (v poradí tretie kritérium). Žalovaná dostatočne poprela skutkové tvrdenia žalobkyne, a to vo vzťahu ku všetkým trom uplatneným nárokom (o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľných zmluvných podmienok). Osobitne žalovaná spochybňovala tvrdenia žalobkyne o momente, kedy sa dozvedela o bezdôvodnom obohatení, ktorý je podstatný pre plynutie premľacej doby. Žalovaná dokonca navrhla aj výsluch žalobkyne, a to práve k okolnostiam priebehu kontraktčného procesu a konaniu žalobkyne pred iniciovaním tohto súdneho

konania.

3.2. Žalovaná ďalej namietala nevykonanie navrhnutého dôkazu - výsluch žalobkyne. Súd prvej inštancie tento dôkaz nielenže nevykonával, ale jeho navrhnutie, či zamietnutie v napadnutom rozsudku nespomenul. Riadne a včas navrhnutý dôkazný prostriedok (výsluch žalobkyne) nielenže nebol vykonaný, ale nebol v konaní ani zamietnutý, či spomenutý v odôvodnení prvoinštančného rozsudku. Rovnako tak odvolací súd nenapravil toto procesné pochybenie a odignoroval značnú časť argumentácie žalovanej. Spôsob, akým súd negoval procesnú obranu žalovanej (opomenul návrhy žalovanej na doplnenie dokazovania a v konečnom dôsledku, nevykonával vo veci žiadne dokazovanie), hraničí nielen s porušením princípu rovnosti sporových strán, princípom kontradiktórnosti konania, ale kolидуje aj so základným právom žalovanej na súdnu ochranu. Žalovaná v tomto smere poukázala aj na právne závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudku z 31. marca 2021 sp. zn. 5Cdo/107/2019.

3.3. Žalovaná tiež namietala, že odvolací súd sa nevysporiadal s jej podstatnými tvrdeniami, ktoré boli pre posúdenie veci rozhodujúce. Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nemožno zistiť, prečo nedošlo k výsluchu žalobkyne resp. či bol navrhnutý dôkazný prostriedok zamietnutý alebo ako sa súd vysporiadal s judikatúrou odvolacích súdov a ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, na ktorú poukazovala žalovaná, čím odvolací súd rezignoval na svoju povinnosť v zmysle § 387 ods. 3 CSP.

4. K dovolaniu sa vyjadrila žalobkyňa (č. l. 299 a nasl. súdneho spisu), ktorá ho považuje za neprípustné a nedôvodné, z tohto dôvodu žiada najvyšší súd, aby ho odmietol alternatívne zamietol a priznal jej náhradu trov dovolacieho konania. Žalovaná vo svojom vyjadrení sa pridržala dovolacej argumentácie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je v zmysle § 420 písm. f) CSP nielen prípustné ale aj opodstatnené.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Žalovaná vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

8.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

8.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo... prejednaná nezávislým a nestranným súdom..., ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch.

11. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

11.1. Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. V zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, pričom však v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane dohovoru prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (I. ÚS 22/03).

12. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania bez ohľadu na to, či stojí na strane žalobcu alebo žalovaného, na takú súdnu ochranu, ktorá je spravodlivá, zodpovedajúca povinnosti súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov.

13. Žalovaná vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP predovšetkým namietala, že pre prejednanie veci súdom prvej inštancie bez nariadenia pojednávania neboli splnené zákonné podmienky.

13.1. Podľa § 151 ods. 1 a 2 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné (ods. 1). Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné (ods. 2).

13.2. Podľa § 177 ods. 1 a 2 CSP súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie (ods. 1). Pojednávanie nie je potrebné nariaďovať, ak to ustanovuje tento zákon (ods. 2).

13.3. Podľa § 297 písm. b) CSP súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariaďovať, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur.

13.3.1. Ustanovenie § 297 CSP zakotvuje výnimku zo zásady ústnosti v spotrebiteľských sporoch za súčasného (kumulatívneho) splnenia troch podmienok, a to, že 1/ ide o jednoduché právne posúdenie veci, 2/ skutkové tvrdenia strán nie sú sporné, a že 3/ hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur. Nesplnenie, čo i len jednej podmienky, je dôvodom pre uskutočnenie pojednávania.

13.4. V danom prípade súd prvej inštancie v spore nenariadil pojednávanie a rozsudok verejne vyhlásil v zmysle § 219 ods. 3 CSP majúť za to, že boli splnené podmienky v zmysle § 297 písm. b) CSP. Odvolací súd na odvoláciu námietku žalovanej týkajúcu sa tohto postupu uviedol v bode 14., že

„Posúdiac predmetnú vec podľa vyššie citovaných procesných ustanovení odvolací súd zhodne s prvoinštančným dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky, aby v predmetnom spotrebiteľskom spore nebolo nevyhnutné na prejednanie sporu nariadiť pojednávanie. Žalovaný síce využil možnosť vyjadriť sa k žalobe, avšak výslovne nepoprel žiadne skutkové tvrdenia žalobkyne podľa § 151 ods. 1 CSP. Jeho námietky smerovali k právnomu posúdeniu veci, k existencii obligatórnych náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Bola tu právna spornosť veci. Na základe uvedeného je potrebné uzavrieť, že skutkové tvrdenia strán neboli sporné. Zároveň bola splnená i ďalšia podmienka, že išlo o otázky jednoduchého právneho posúdenia veci, keďže išlo o plnenie z bežnej spotrebiteľskej zmluvy, včítane obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a posúdenia skúmania bonity žalobkyne pri uzavieraní úverovej zmluvy. To, že hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje zákonný limit 1.000 eur, keďže istina v danom prípade predstavuje sumu 277,24 eura, je úplne nesporné.“.

14. Vyjadrenie žalovanej k žalobe zo 07. marca 2022 (č. l. 41 až 48 súdneho spisu) a jej následná duplika z 11. apríla 2022 (č. l. 167 až 175 súdneho spisu) nepreukazujú tvrdenia súdov, že žalovaná nepoprela skutkové tvrdenia žalobkyne. Žalovaná zjavne spochybnila viaceré tvrdenia žalobkyne napr. o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, o predpokladoch výpočtu RPMN, o nepreukázaní zasielania upomienok za omeškanie s platením splátok, ale aj začatie plynutia subjektívnej i objektívnej premlčacej lehoty. K tomuto dovolací súd poukazuje aj na judikát R 14/2022 [„Pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, ktoré je bezúročné a bez poplatkov je podstatná skutočná vedomosť spotrebiteľa o tom, že nemá (nemal) plniť splátky spotrebiteľského úveru vo výške dohodnutej v úverovej zmluve.“]. Zisťovanie okolností ohľadom (ne)vedomosti právneho subjektu i spochybnenie potvrdenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS predstavujú skutočnosti potrebné pre posúdenie plynutia subjektívnej premlčacej lehoty, ktoré žalovaná navrhla preukázať aj výsluchom žalobkyne (k okolnostiam priebehu kontraktčného procesu a konaniu žalobkyne pred iniciovaním tohto súdneho procesu). Žalovaná ďalej poprela i skutkové tvrdenia žalobkyne ohľadom riadneho (ne)skúmania bonity žalobkyne (schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver), keď uviedla, že pred uzavretím zmluvy o úvere skúmala bonitu žalobkyne z deklarovaného príjmu žalobkyne, z vdovského dôchodku vo výške 216 eur, ktorý bol overený z externého nezávislého zdroja a v rámci posudzovania mala k dispozícii kompletné informácie o úverových záväzkoch žalobkyne (výdavky) zo Spoločného registra bankových informácií (SRBI). Žalobkyňa v žiadosti o úver uviedla rodinný stav vdova a žiadne vyživované dieťa. Napokon finančná analýza, platná v tom čase, bola vyhovujúca pre poskytnutie úveru vo výške 3.000 eur na 8 rokov s mesačnou splátkou 59,06 eura. Ako dôkaz žalovaná predložila listiny ako dáta dopytu zo Sociálnej poisťovne z 09. marca 2016 a dáta z dopytu Spoločného registra bankových informácií z 09. marca 2016. Žalovaná na základe týchto skutočností uzavrela, že riadne posúdila bonitu žalobkyne a jej reálnu schopnosť uhradiť svoje záväzky, pričom po celý čas postupovala s odbornou starostlivosťou v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 ZoSÚ. Z uvedeného vyplýva, že procesná obrana žalovanej proti žalobe v podobe návrhu na vykonanie dôkazu výsluchom žalobkyne a predložených listín bola snahou spochybniť doterajší skutkový stav tvrdý žalobkyňou ohľadom vyššie uvedených skutočností, čím sa navodzuje kvalifikovaná spornosť vzájomných tvrdení na podklade navrhnutých dôkazov, s ktorou spornosťou sa mal súd prvej inštancie vyrovnávať na súdnom pojednávaní. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozsudku správne nevysporiadal s odvolacou námietkou týkajúcou sa nenariadenia pojednávania súdom prvej inštancii. Postupom súdu, ktorý nezodpovedá zákonu, došlo k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý súdny proces. Námietka dovolateľky, že namietaným postupom odvolacieho i prvoinštančného súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, je preto opodstatnená. Postup súdu, pre ktorý nebol zákonný dôvod, vo svojich dôsledkoch, zakladá v tomto prípade odňatie možnosti žalovanej konať pred súdom.

15. Dovolací súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je v zmysle § 420 písm. f) CSP prípustné a zároveň aj dôvodné, preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie a jeho opravným uznesením zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP). Dovolací súd poznamenáva, že týmto zostáva nedotknutá otázka (ne)správneho právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi, nesprávne právne posúdenie veci nie

je prípustným (spôsobilým) dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f) CSP.

16. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

17. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.